

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 81 | maj 2003 | pris 20 kr

HUR
SKA DET
EGENTLIGEN
UTTALAS:
"EVRO" ELLER
"JORÅ"?

"NÄRÅ"!

LEDARE

Göran för president?

Hur ska EU utvecklas? Ska det bli ett Europas Förenade Stater? Den frågan är högst aktuell och förbereds av det så kallade EU-konventet. I sommar beräknas konventets slutliga förslag till EU-konstitution komma. Därefter ska en regeringskonferens förhandla om förslaget.

Det är således mycket stora frågor det gäller. Det handlar om att eventuellt bygga upp ett Europas Förenade Stater. Konventets presidium har till och med föreslagit att EU ska byta namn till just Europas Förenade Stater. Dessutom föreslås att den nya "staten" ska ledas av två presidenter. Som EU-medlem kommer naturligtvis Sverige att påverkas i grunden av en sådan tilltänkt förändring.

Trots detta har Göran Persson redan bestämt att svenska folket inte ska få rösta om förslaget. Konventets ordförande Giscard d'Estaing var nyligen i Stockholm för att diskutera EU:s framtidsfrågor med svenska politiker – bland andra Göran Persson. Det var då han meddelade att det svenska folket inte ska få rösta om förslaget till ny grundlag.

Statsministerns sätt att debattera EU-frågorna är minst sagt märklig för att inte säga övertaktisk. Först sa han att medlemskap i valutaunionen är en större fråga än EU-medlemskap. Något år senare säger han i en intervju i Financial Times att Sverige förr eller senare måste gå med. Efter ytterligare en tid har Persson bestämt att nu kvalificerar sig Sverige för att fullt ut delta i EMU – även denna gång meddelas detta först i Financial Times.

Inför riksdagsvalet förra året bestämde Persson att EMU-frågan inte fick debatteras och så blev det. Inte heller sades något om den kommande diskussionen om EU:s framtid i valet trots att riksdagen ska besluta i den frågan under mandatperioden.

Göran Persson vill inte att medborgarna ska

lägga sig i politikernas beslut om makten i Europa. Han är uppenbarligen rädd för att han inte har medborgarna med sig och det har han i så fall rätt i. EU lider av demokratiskt underskott och spår Persson på.

Makthavarna försöker smyga in förändringar. Det är en form av de små stegens tyranni. Men 2004 då ska EU ta ett stort steg och då får de svenska medborgarna inte vara med och bestämma. Det kommer att anordnas folkomröstningar i flera EU-länder men inte i Sverige!

Det ska bli intressant att se hur Göran Persson ska hantera konventets förslag, som kommer mitt under den svenska folkomröstningen. Det ger nej-sidan en extra chans att sätta in valutaunionen i sitt rätta sammanhang.

Att EU har stormaktsambitioner kan väl knappast förnekas av någon. Men de som går i spetsen vill inte tala om en ny superstat, eftersom de vet att många människor reagerar negativt på det ordet. Alltså säger man att EU ska bli effektivare och enklare att förstå för den enskilde medborgaren.

Kriget i Irak har också använts av EU-anhängarna som argument för att det behövs en motvikt – man säger inte ny supermakt – för att matcha USA. Men det knakar i fogarna i EU-bygget. Kriget har visat på den splittring som finns mellan de stora länderna i EU.

Ett av EU:s största problem är bristen på förankring hos medborgarna. Konstruktionen med ett konvent var bland annat ett försök att ge människorna möjlighet att påverka förslaget och kunna delta i diskussionen.

Den svenska regeringen har uppenbarligen en annan syn på saken. Om Sverige ska ha någon uppfattning så ska Göran Persson stå för den. Han har redan uttalat sig positivt för förslaget om president. Tänker Persson kandidera manne?

Ingela Mårtensson

Ingela Mårtensson är ordförande i Folkkrörelsen Nej till EU

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 81 Maj 2003

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkkrörelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare: Eva-Britt Svensson

Redaktör: Gösta Torstensson

Redaktionsutskott:

Thomaz Erixon, Jan-Erik Gustafsson,

Eva-Britt Svensson, Gösta Torstensson

Redaktionen adress:

Kritiska EU-fakta, c/o Torstensson

Rondovägen 312, 142 41 Skogås

tel: 08-7714379

e-post: gosta.torstensson@telia.com

Adressändring & prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Heurlins Plats 11

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU

Rikskansli & materialkontor:

Heurlins Plats 11,

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

e-post: fneu@algonet.se

webbadress: www.nejtilleu.se

Prenumeration:

Fyra nummer 100 kr

medlemskap inkl. prenumeration 200 kr

(arbetslösa, pensionärer och

studerande 150 kr, familjer 300 kr)

Postgiro 433 02 07-4

Nästa nummer

utkommer 1 juni 2003

Manusstopp 15 maj 2003

Tryck: Litorapid Media

Göteborg 2003

| klipp & kommentarer |

Två miljarder för EU:s flyttkarusell

När EU får 25 medlemsländer kommer EU-parlamentets "resande cirkus" att kosta närmare två miljarder kronor, har utskottet för budgetkontroll räknat ut. Det faktum att parlamentet arbetar på tre orter – Bryssel, Strasbourg och Luxemburg – innebär extrakostnader för bland annat byggnader, personal och den eviga flyttcirkusen med de 626 ledamöternas plåtkistor fulla av dokument. Kistorna håller 15 långtradare i trafik.

Nästan alla ser detta som en synnerligen onödig utgift. När EU ledarna härom året skrev in i Nicefördraget att parlamentet ska fortsätta att sammanträda i både Strasbourg och Bryssel skedde det mot parlamentets vilja. Den politiska verkligheten är dock att Frankrike bevakar sina intressen. Flyttcirkusen kommer därför att fortsätta.

för Sprit & leverantörsföreningen. Det är Jens Spendrup, vd för Spendrups bryggeri. Det är även de som är vd på Pripps, Svenska bryggerföreningen, Falcon bryggerier och Svenska Handel.

ANNA JOHANSSON, Falun

Ett "ja" höjer priserna

Vad har jag som arbetstagare för nytta av att säga ja?

Sedan vi gick med i EU har allt bara blivit dyrare. Jag har hört Anders Sundström säga att han är rädd för att vi hamnar utanför om vi inte går med i EMU.

Då skulle jag vilja säga att ett medlemskap ställer oss helt utanför vad gäller att få bestämma över vår egen ekonomi. Denna skulle komma att helt bestämmas från Bryssel.

Fagra löften är svåra att lita på.
TORBJÖRN BERG, Jämtön

Danmark är i krig efter 139 år

Det var den 22 mars. För första gången sedan kriget mot Tyskland 1864 hade en dansk statsminister förklarat ett annat land krig, och redan stävade ubåten "Sälen" och korvetten "Olfert Fischer" mot krigsskådeplatsen i Persiska viken. Tillsammans med fyra andra länder – USA, Storbritannien, Australien och Polen – ligger Danmark i krig mot Irak.

Efter tre veckors seglats anlände "Olfert Fischer" till sitt mål, den amerikanska flottans huvudbas i Bahrain vid Persiska viken, på krigets 16:e dag. (Var "Sälen" - världens minsta ubåt - befann sig framgick inte av kommunikén.) När "Olfert Fischer" äntligen var på plats, nåddes korvettens befälhavare Gustav Lang av beskedet att det i Danmark föreligger en viss tveksamhet kring insatsens status.

Råder "krig" som statsminister Anders Fogh Rasmussen energiskt hävdar? Eller råder bara en "väpnad konflikt", som Danmarks försvarsmakt hellre skulle vilja kalla det?

– Det är ingen diskussion! Vi är i krig! hojtar kommendörkapten Gustav Lang i ett telefonsamtal med Dagens Nyheter.

Att den danska insatsen främst består i att vara på plats i krigets sista skälvande dagar och visa solidaritet med USA förändrar ingenting. Danmark är i krig! Det har Gustav Lang väntat på i 139 år.

Inom det danska näringslivet är cheferna upptagna med att försöka tjäna dollar på återuppbyggnaden av Irak.

Washington har uppmanat danska storföretag att bjuda på kontrakten. Men bara som underleverantörer till de åtta Texas-konglomerat som uppges ha monopol på de riktigt feta kontrakten.

Vem tjänar på sänkt skatt?

Vem är det som tjänar på om alkoholskatten sänks? Är det vi som skattebetalare? Nej, för någonstans måste staten få in pengar för att betala alla kostnader som alkoholen för med sig. Och om detta inte sker via alkoholskatten så kommer något annat att höjas.

Och om alkoholskatten minskar så kommer skadorna att öka eftersom det kommer att säljas mer alkohol. Detta är ganska lätt att förstå, för att till exempel om köttet blir billigare kommer fler att köpa det. Svårare än så är det inte.

Kommer staten tjäna på att alkoholskatten sänks? Nej, för precis som jag skrev tidigare så kostar alkoholen rätt mycket redan som det är. Vem är det då som tjänar på sänkning av alkoholskatten?

Jo, det ska jag tala om för er. Det är Bertil Swartz som är vd

www.robertnyberg.nu

EMU I KORTHET

Nej till EMU leder alltjämt

Kriget i Irak har inte påverkat svenskarnas inställning till valutaunionen EMU, visar en TT-Sifo. Nej-sidan har fortfarande övertaget med 46 procent mot ja-sidans 39. De borgerliga väljarna har blivit mer positiva och de socialistiska mer negativa.

Vore det omröstning idag skulle 51 procent av s-väljarna rösta nej till frågan om de vill införa euron som valuta. I februari uppgav 46 procent att de skulle rösta nej. Bland de borgerliga väljarna ökar EMU-anhängarna sin andel från 48 procent till 55 procent.

Duisenberg sitter kvar

Den europeiska centralbanken ECB:s chef Wim Duisenberg kommer att stanna kvar längre än planerat på sin post.

Orsaken är att hans tilltänkte efterträdare, den franske centralbankschefen Jean-Claude Trichet, riskerar att dömas i domstol för vilsledande finansiell redovisning.

EU:s finansministrar enades vid ett möte i Aten om att rekommendera stats- och regeringscheferna att be Duisenberg skjuta på sin pensionering 9 juli.

Kommunalsledning kluven

De flesta av ledamöterna i Kommunals förbundsstyrelse och förbundsledning har ännu inte bestämt sig för hur de ska rösta i folkomröstningen om EMU. Det visar en enkät som Kommunalarbetaren har gjort.

Sammanlagt har åtta av de 20 personerna i förbundets ledning och styrelse ännu inte tagit ställning och två vill inte redovisa någon uppfattning. Av dem som har tagit ställning är fem mer eller mindre posi-

va och fem mer eller mindre negativa.

Till de negativa hör Marianne Giheden från Skåne. Förutom att sitta i Kommunals förbundsstyrelse är hon också med i styrelsen för Socialdemokrater mot EMU

– Skälet att säga nej är att EMU är ett hot mot vår välfärd och våra löner, säger Giheden till Kommunalarbetaren.

Tre LO-förbund ja-kampanjar

De tre LO-förbunden Pappers, Metall och Industrifacket går nu ut och säger ja till euron i en gemensam kampanj. Detta trots att LO bestämt att förhålla sig neutralt till införandet av euron.

– Varje förbund beslutar enligt den planering som finns i förbundet. Det gjorde vi för flera år sedan och utifrån det måste vi agera, säger Industrifackets ordförande Leif Ohlsson. De tre förbunden för fram sitt ställningstagande i en gemensam skrift som ska delas ut till medlemmarna.

Arbetslösheten i EMU ökar

Arbetslösheten i de tolv EMU-länderna steg till 8,7 procent i februari från 8,6 procent i januari, visar statistik från EU:s statistikmyndighet Eurostat.

I samtliga 15 EU-länder var arbetslösheten i genomsnitt 7,9 procent i februari, oförändrat jämfört med januari.

Bland enskilda länder hade Spanien fortfarande den högsta arbetslösheten, 11,9 procent, följt av Frankrike, 9,1 procent, och Finland, 8,8 procent.

Luxemburg hade fortfarande den lägsta arbetslösheten, 2,8 procent. Sverige hade en arbetslöshet på 5,1 procent i februari enligt Eurostat.

Budgettaket är en anpassning till EMU

FÖR ATT TILLMÖTESGÅ EU:s krav på "budgetdisciplin" infördes 1997 ett nytt budgetsystem. Riksdagen beslöt att lägga ett tak för utgifterna för hela den offentliga sektorn. Utgiftstaket ska vara treårigt och omfatta hela den offentliga sektorn. Statens budget delades in i 27 utgiftsområden. Alla ändringar som görs därefter måste ske inom de ramar som redan bestämts. Inga nya utgifter får komma till utan att något annat tas bort. Till exempel: Varje förbättring för de arbetslösa måste kvittas mot en försämring för samma grupp. Om ramen för ett år överskrids, åtar sig statsmakterna att minska utgifterna i motsvarande mån under de båda efterföljande åren så att den fastlagda totalramen för de tre åren inte överskrids.

Utgiftstaket bygger på att Sverige ska klara EU:s konvergenskrav. Också själva konstruktionen är en EMU-anpassning.

EU:s monetära kommitté påpekade i sitt yttrande angående det svenska konvergensprogrammet 1996 att kontrollen av

den offentliga utgiftsutvecklingen behöver stärkas, särskilt gäller detta för kommunerna.

EU:s ministerråd konstaterade i sina slutsatser om konvergensprogrammet: "En förutsättning för att programmet ska kunna genomföras är enligt rådet att de offentliga utgifterna står under fortsatt kontroll på samtliga nivåer, även lokalt."

SYFTET MED UTGIFTSTAKET är att pressa tillbaka utgifterna i staten, landstingen, kommunerna och socialförsäkringarna. Tidsskriften Affärsvärlden konstaterade redan när budgetsystemet beslutades att det innebär "en av de största förändringarna någonsin i svensk ekonomisk politik", närmare bestämt "ett byte av ekonomisk-politiskt system" och att "den keynesianska budgetpolitiken överges".

Sverige är idag på väg in i lågkonjunktur. I det läget sparar regeringen på bland annat sjukersättningen, a-kassan och offentliga investeringar som järnvägar och vägbyggen för att hålla uppe överskottet i de offentliga

BILD: LANS-ERIK HÅKANSSON

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

finanserna. Det går tvärs emot traditionell stabiliseringspolitik. Tanken är där att budgeten ska elda på efterfrågan i dåliga tider och dämpa den i goda tider.

Utgiftstaket har den kontra-produktiva egenskapen att man tvingas skära i en lågkonjunktur och genomdriva besparingar som drabbar sjuka och arbetslösa. Budgetsystemet bakbinder finanspolitiken och förstärker varje lågkonjunktur.

”Med ett i förväg bestämt tak för de offentliga utgifterna minskar eller försvinner möjligheterna att stimulera efterfrågan, i varje fall genom utgiftsökningar”, konstaterade Affärsvärlden.

REGERINGENS finansplan visar att finanspolitiken styrs av utgiftstaket. Historiskt har full sysselsättning alltid varit det viktigaste målet för socialdemokratiska regeringar. Så är det inte längre. Det enda av regeringens mål som verkar uppnås är att utgiftstaket ska hållas. Alla andra uppsatta mål misslyckas regeringen med. Arbetslöshetsmålet, att den öppna arbetslösheten ska vara högst 4 procent, och sysselsättningsmålet, att 80 procent ska vara sysselsatta år 2004, nås enligt finansplanen varken i år eller nästa år. Tvärtom ökar arbetslösheten. Enligt Eurostat, EU:s statistikorgan, hade Sverige en arbetslöshet på 5,1 procent i fe-

bruari.

Regeringen har rört sig väldigt långt ifrån den fördelningspolitik som socialdemokraterna stod för tidigare. Själva budgetsystemet drar i den här riktningen. Tycker man att man har ett överskott att fördela så har man samtidigt ett budgettak som hindrar att man går utgiftsvägen och då är man tvungen att gå skattevägen. Och gör man det så gynnar den höginkomsttagarna. Det blir en fördelningspolitik som gynnar de redan gynnade.

UNDER 2001 OCH 2002 sänktes skatterna med nära 25 miljarder. Kompensationen för egenavgifterna kostade 10,8 miljarder och gynnade de flesta grupper. Övriga sänkningar, exempelvis fastighetsskatt, förmögenhetsskatt och höjd tröskel för statlig skatt, gynnade i första hand bättre bemedlade samhällsklasser.

När ekonomin sedan går sämre tvingas regeringen att som nu istället sänka utgifterna.

Budgettaket håller inte ens för små påfrestningar. Om det blir en djupare lågkonjunktur tvingas regeringen ta till fler och mer ingripande besparingar på sociala områden. Nya nedskärningar är att vänta om Sverige ska kvalificera sig för fullt medlemskap i EMU.

GÖSTA TORSTENSSON

[myter om emu]

”Den svenska ekonomin och valutan är liten i ett europeiskt perspektiv. Vi betalar ett pris för vårt utanförskap genom att svenska räntor ligger högre än räntan i euroområdet.”

Anna Lindh, Gunnar Lund, Anders Sundström, SvD 11 januari 2003

FÅR VI LÄGRE RÄNTA I EMU? Nej, det går inte att generellt säga så. EMU-utredningen som granskade detta argument menade att det inte fanns något belägg för att ett medlemskap inte skulle påverka de faktiska räntorna. Deras slutsats var att: ”Den forskning som finns ger dock knappast stöd för några mer betydande effekter på de förväntade realräntorna av ett medlemskap i den monetära unionen.”

Problemet med realräntor – dvs. ränta minus inflation – är att EMU skapar destabiliserande räntor. Länder som Tyskland har hög realränta fast de skulle behöva en låg. Irland har mycket låg realränta – faktiskt negativa räntor – fast de skulle behöva höga. Det gäller att komma ihåg att olika räntenivåer också speglar förhållanden i den övriga ekonomin. Har man massarbetslöshet och således lågt inflationstryck så kan du hålla lägre räntor. Har man hög sysselsättning och låg arbetslöshet så är vanligtvis räntan något högre – för att dämpa inflationstryck. Men det är väl ingen som vill höja arbetslösheten för att kunna sänka räntan något?

NÄR DET GÄLLER STYRRÄNTOR HAR länder utanför EMU som till exempel Sverige och Schweiz visat upp såväl lägre som högre räntor. Sverige har sedan euron infördes 1999 haft tider av lägre räntor och tider av högre räntor.

Den svenska styrräntan har under tiden som EMU har funnits både varit något lägre och något högre än den ränta som ECB sätter. Man bör också komma ihåg att räntenivån kan vara låg därför att det råder massarbetslöshet och hög därför att det råder full sysselsättning. På det hela taget är detta ett icke hållbart argument. Om det vore sant att EMU bidrog till lägre ränta och därigenom högre sysselsättning: Varför är sysselsättningen då så mycket lägre i EMU än i de självständiga länderna?

OM VI INFÖR EURON, SÅ KOMMER den europeiska räntepolitiken inte att passa våra behov. Vi måste kunna föra en räntepolitik som skiljer sig från övriga EU. Det är precis det som Riksbanken gör, annars skulle inte den svenska räntan skilja sig från EMU-områdets.

Irma Rosenberg, vice riksbankschef sedan årsskiftet, hävdar att det finns goda skäl att hålla den svenska styrräntan över den europeiska: ”Vi har starkare ekonomisk tillväxt än eurozonen. De har också betydligt högre arbetslöshet. Lönerna har också stigit mer i Sverige än i EMU-området.”

Skälet till att Riksbanken håller högre styrränta än ECB är således att konjunktur och tillväxtutsikter för tillfället är bättre i Sverige än i genomsnittet av euroländerna. En svensk ränteanpassning måste därför mötas med en stramare finanspolitik, om inte inflationen ska tillåtas stiga.

Årstramning av statens budget får effekter i hushållens plånböcker, fastän i motsatt riktning mot räntesänkningen. För den enskilde kan de olika effekterna ta ut varandra eller till och med, slå åt negativt håll.

GÖSTA TORSTENSSON

Euron bäddar för bråk – det vi sett hittills är bara början

NATURLIGTVIS VORE det bekvämt med en enda valuta i hela EU. EMU har stora förtjänster. Speciellt i goda tider. EMU är, tror jag, ett utmärkt projekt om ingen av valutaunionens medlemmar någonsin fick problem med hög inflation, svag internationell konkurrenskraft och växande arbetslöshet, deflation, dåliga regeringar, naturkatastrofer, otur med exportpriser eller något annat.

Men EMU är ju ett långsiktigt projekt. Och på lång sikt vet vi att länder kommer att drabbas, i olika utsträckning, av problem.

Nyckelfrågan i debatten om EMU borde vara hur bra eller dålig en valutaunion är på att hantera störningar.

Vad händer vid kriser, eller när medlemsländerna går i otakt? Och då tror jag att en valutaunion är underlägsen dagens väl fungerande svenska system med rörlig växelkurs och en självständig riksbank och räntepolitik. Den allt djupare tyska lågkonjunkturen kan illustrera en valutaunions svårigheter. Tyskland gick in i EMU med en för högt värderad valuta (liksom Östtyskland tidigare, i samband med återföreningen, hade gått in i valutaunionen med Västtyskland med en övervärderad valuta). Följden blev en försämrad internationell konkurrenskraft.

INDUSTRIPRODUKTIONEN i EMU-landet Tyskland har sjunkit i över ett år. Arbetslösheten har nått 9,9 procent, och fortsätter att öka. Budgetunderskottet närmar sig fyra procent av BNP.

Det finns en mängd strukturella orsaker till Tysklands problem; inte minst de stela och synnerligen generösa socialförsäkringssystemen, som utsätts för växande påfrestningar i takt med att arbetslösheten ökar och befolkningen successivt åldras. Och kostnaderna för återföreningen är fortfarande enorma. Vi ska inte skylla alla problem på EMU. Dock kan vi använda ex-

Bild: LARS-ERIK HAKANSSON

emplet Tyskland för att se att EMU gör det svårare att ta sig ur krisen.

I en valutaunion är valutan gemensam. Tyskland kan alltså inte använda växelkursen för att återställa konkurrenskraften. Teoretiskt skulle Tyskland kunna förbättra sin konkurrenskraft genom en kraftig deflationspolitik, med sänkta löner och priser. Men det skulle ta tid. Lång tid. Och politiskt torde det vara svårt eller omöjligt för en socialdemokratiskt ledd regering att vinna acceptans för nominella lönesänkningar.

Och den nedåtgående spiral som skulle utlösas av en rejäl tysk deflation är inget attraktivt scenario för vare sig tyska fackföreningar eller omvärlden. En deflationspolitik skulle också ha en annan hake: effekterna på

realräntan. I en valutaunion är den nominella räntan gemensam. Realräntan, det vill säga skillnaden mellan den nominella räntan och inflationen, varierar däremot i enlighet med varje lands inflation.

OM TYSKLAND SKULLE lyckas föra en deflationspolitik som sänkte löner och priser skulle den tyska realräntan bli skyhögt. Konsekvenserna – för investeringar, sysselsättning, den offentliga sektorns räntebetalningar på statsskulden, med mera – skulle kunna bli förödande. Det faktum att den nominella räntan är gemensam i en valutaunion har också den perversa effekten att realräntan alltid blir lägst i de länder som har den högsta inflationen.

Det vill säga de länder som

skulle behöva en hög ränta (till exempel Irland, som idag har EMU:s högsta inflation och därmed lägsta realränta), och högst i de länder som skulle behöva stimulera ekonomin (till exempel Tyskland, med unionens lägsta inflation och högsta realränta). En valutaunion blir härigenom automatiskt destabiliserande, dvs den tenderar att förstärka i stället för att utjämna konjunktursvängningarna.

Det faktum att sysselsättningen blir lidande när länderna i en valutaunion berövats möjligheterna att bedriva en självständig växelkurs- och räntepolitik ökar också risken för protektionistiska strömningar. I små länder med egen valuta – som till exempel Sverige och Norge – kommer ingen på idén att lösa arbetslöshetsproblemet med hjälp av han-

delshinder mot omvärlden. Men vi vet inte vad som händer om arbetslösheten i de ledande EMU-länderna varaktigt skulle överstiga tio procent.

I en valutaunion är det även svårare att hantera länder det går extra bra för – som Sverige, förhoppningsvis, som haft en långt mer positiv utveckling än genomsnittet i EMU sedan EMU bildades.

OM ETT LAND – tack vare skicklig ekonomisk politik, flitiga medborgare, en gynnsam demografisk utveckling eller en kombination av olika faktorer – lyckas förbättra sin internationella konkurrenskraft fungerar en rörlig växelkurs mycket smidigt. Den egna valutan blir mera värd, reallönerna stiger och vinsterna av den gynnsamma utvecklingen kommer landets alla konsumenter till godo. Om växelkursen inte kan justeras uppåt riskerar landet problem i form av övervinster och löneglidning i exportsektorn och oro på arbetsmarknaden.

Lönebildningen blir mer konfliktfylld i en valutaunion, både i de länder det går dåligt för och i länder vars konkurrenskraft förbättras.

De problem som en valutaunion har svårt att bemästra förvärras ju fler länder som är medlemmar i unionen, och ju mer olika medlemsländerna är. Om de tio nya kandidatländerna till EU går med i EMU kommer påfrestningarna på valutaunionen – och, inte minst, på de nya medlemsländerna – att öka.

INOM EMU KAN VI idag se hur motsättningarna växer. Vad som är bra för ett land kan vara dåligt för ett annat. Vad som idag är bra för vissa medlemsländer är urdåligt för Tyskland.

Både Tyskland och Frankrike tycks nu vilja riva upp den så kallade stabilitetspakt, som tills helt nyligen sades garantera valutaunionens stabilitet, men som Romani Prodi själv idag kallar "stupid", idiotisk.

En gemensam valuta bäddar för bråk. Det vi har sett hitills är bara början.

STEFAN DE VYLDER

KRÖNIKA

Demokratin blir försvagad

ett vanligt argument från dem som förespråkar ett svenskt medlemskap i EU var att det skulle gynna freden. Samma argument förs nu fram när vi förväntas gå med i EMU. Folk med samma valuta påstås vara mindre benägna att kriga mot varandra. Tveksamt. De flesta krig på senare år har ägt rum mellan folk som haft samma valuta.

EU och påföljande EMU har som ambition att stärka Europa i världen. Vad gäller utomeuropeiska frågor förväntas EU-länderna tala ed en röst. Inför det pågående Irakkriget har den ambitionen slagits i spillror. England, Spanien och Italien har drivit en egen USA-lojal linje. Tyskland och Frankrike har drivit en annan självständig linje mot USA. Sveriges regering har stått som åsnan mellan hötapparna. Vi har inte längre någon egen utrikespolitik utan vi har någon annans. Men vems?

EU:s framväxt till en ny stormakt riskerar också att försämra läget för de fattiga i världen. Asylpolitiken har blivit mycket tuffare. Så även handelshindren. Många av världens fattigaste länder har fått svårare att komma in på den europeiska marknaden. Den perversa jordbrukspolitik där det europeiska jordbruket subventioneras med miljardbelopp gör att de fattiga länderna inte kan konkurrera. Klyftan mellan den fattiga och rika världen växer. EU och EMU bidrar till att det gapet ökar.

För att bli EMU-medlem måste man uppfylla vissa krav. Dessa fastställdes i Maastricht-

fördraget. Det är de så kallade konvergenskraven. Sverige har under en längre tid fört en politik som gått ut på att uppfylla dessa krav och kvalificera sig till EMU.

När folk säger att man inte längre känner igen den socialdemokratiska politiken så är denna anpassning till konvergenskraven en viktig orsak. Kraven syftar till att tvinga medlemsländerna att föra en likartad politik. Och den är definitivt inte vad jag menar med socialdemokratisk.

Socialdemokratisk politik har till exempel tidigare kännetecknats av att staten i dåliga tider lånat pengar för att aktivt få fart på konjunkturen. Man har exempelvis tidigarelagt byggnad, satsat på utbildning och andra arbetsmarkandspolitiska åtgärder. Detta har man gjort i dåliga tider för att hålla igång hjulen och dämpa lågkonjunkturen. Sen har man betalt tillbaka i högkonjunktur. En sådan klassisk socialdemokratisk politik, som varit så framgångsrik, blir nu mer eller mindre förbjuden.

Konvergenskraven slår fast att budgetunderskottet får vara högst tre procent. Det är därför vi nu får utgiftstak inom alla områden. Jag menar att det är en korkad politik. Nu har till och med en stormakt som Tyskland svårt att få fart på ekonomin och tvingas till ett större budgetunderskott.

Ett annat konvergenskrav är att bruttoskulden inom offentlig sektor får vara högst 60 procent av BNP. Med bruttoskulden menas att man räknar statens skulder, men inte dess tillgångar. Det innebär att en massa länder tvingas sälja ut exempelvis

järnvägar, skolor, sjukhus.

Eftersom jag gillar tanken på att offentliga nyttigheter ska betalas och ägas av oss medborgare, utan vinstintresse, kan jag inte gilla en politik som mer eller mindre förbjuder det.

Jag menar att de senaste årens utförsäljningar och avregleringar har varit en anpassning till den i EMU förespråkade politiken.

Marknadskrafterna vill tjäna pengar. På våra barn. På våra gamla. På våra sjuka. På våra liv. Så vill inte jag ha det.

Min största invändning mot EMU är inte att jag ogillar den förda politiken.

Den största invändningen är att jag inte kan välja en annan politik. EU är i grunden en odemokratisk konstruktion.

Med EMU får vi en europeisk centralbank vars delegater vi varken kan avsätta eller påverka. Ändå ska centralbankens politik bestämma över valutapolitik, räntepolitik och på sikt skatter.

Vi behöver med andra ord inte bry oss om att gå och rösta i riksdagsvalen i fortsättningen. Det handlar inte längre om vilken politik som ska föras. Valen handlar i fortsättningen bara om vem som ska föra den.

RONNY ERIKSSON
stämpkomiker

EU ska fortsätta expandera i Europa – men det finns en gräns

DEN 1 MAJ ÅR 2004 utökas EU med tio nya medlemsstater: Lettland, Estland, Litauen, Polen, Tjeckien, Ungern, Slovakien, Slovenien, Malta och Cypern. (Med Bulgarien och Rumänien fortsätter EU att förhandla, de ska kunna bli medlemmar 2007 är det tänkt.) Inför att anslutningsförhandlingarna nu håller på att avslutas har Wim Kok, tidigare premiärminister i Holland, utarbetat en rapport på EU-kommissionens uppdrag. Kok konstaterade att "utvidgningen är en dröm som håller på att gå i uppfyllelse" men påpekade samtidigt att det krävs ett tydligt program för att hantera förändringar i ett utvidgat EU och rekommenderade en åtgärdslista i som bland annat

innehöll följande punkter:

- ♦ Öka majoritetsomröstningar. Idag kan en enda stat blockera en fråga i EU på många områden.
- ♦ Öka säkerheten. Det betyder att polissamarbetet ska fördjupas inom unionen och att kontrollerna vid EU:s yttre gränser ska skärpas.
- ♦ Tala med en röst i utrikespolitiken. Den mest aktuella frågan som splittrat och plågat EU under Irakkrisen.

WIM KOK TRODDE, självfallet, att utvidgningen blir en framgång om de från nästa år 25 medlemsländerna håller sig till hans recept. Och enligt holländaren kan EU alltså snart börja rikta in sig på ett medlemstal

Wim Kok

över 30. Enligt tidigare planer kommer Bulgarien och Rumänien att ansluta sig som fullvärdiga medlemmar år 2007, kanske också Turkiet. EU:s Köpen-

hamnstoppmöte slog fast att Turkiet kan bli EU-medlem. Förhandlingsstart 2005, om granskningen i slutet av 2004 utfaller väl.

Det ger ett EU med 27 eller 28 medlemmar. Nästa steg är att utvidga unionen på sydvästra Balkan med fem stater: Kroatien, Makedonien, Serbien-Montenegro, Bosnien-Hercegovina och Albanien.

Med ytterligare fem länder från Balkan ökar antalet till 33. Kroatien har tidigare i år lämnat in en formell medlemskapsansökan och Makedonien väntas göra detsamma i höst.

FRÅGAN ÄR DÅ HUR stort kan EU bli. Romano Prodi, EU-kommissionens ordförande har tidigare uttalat att det är dags att sätta gränser för EU geografiska expansion. EU kan aldrig släppa in Ryssland, menar han. Inte heller Ukraina eller Moldavien som har uttalat förhoppningar om att någon gång bli medlemmar. Norge, Island och Schweiz är alltid välkomna. Det är också de tolv länder, de flesta östeuropeiska, som nu är på väg in i EU. Även Turkiet har utlovats en möjlighet.

Därefter tycker Prodi, precis som Wim Kok, att det är dags för EU att ta sig an länderna på Balkan. Sedan sätter han stopp.

EN DEFINITIV ÖSTGRÄNS för utvidgningen av EU är på väg att etableras. Även om EU genom utvidgning blir betydligt större inom de närmaste åren, kommer EU inte att omfatta hela det geografiska Europa. Det finns några länder som valt att stå utanför, t.ex. Island, Norge och Schweiz, och andra som av andra orsaker inte är tänkbara som medlemmar, t.ex. Ryssland, Vitryssland och Ukraina. Maktförhållandena inom unionen skulle rubbas alltför mycket.

En expansion av EU österut riskerar att skapa nya barriärer och att orsaka spänningar.

GÖSTA TORSTENSSON

Bild: LARS-ERIK HAKANSSON

Bild: LARS-ERIK HAKANSSON

EU-utskott vill ha kollektivt försvar

EU SKA STÄRKA sin militära roll, enligt ett förslag från EU-parlamentet. En europeisk försvarsidentitet ska byggas upp, och de länder som vill öka sitt militära samarbete ska få göra det utan att hindras av andra. EU bör även införa en Natomodell med kollektivt försvar.

Det är en majoritet i EU-parlamentets utskott för utrikes- och säkerhetspolitik som antagit ett förslag till resolution om att utveckla unionens försvarspolitik.

Frågan är dock kontroversiell. Vid omröstningen i utskottet röstade en tredjedel av ledamöterna mot förslaget.

Även om rapporten inte antas av parlamentet i dess helhet så visar den ändå att frågan om ge-

mensamt försvar hamnar längre och längre upp på dagordningen.

Det handlar nu enligt parlamentsutskottet, om att skapa en europeisk försvarsidentitet och se till att det faktiskt finns kapacitet och beslutsformer som för verksamheten framåt.

DE KONKRETA FÖRSLAGEN i rapporten innebär bland annat att EU-länderna ska få använda så kallat närmare samarbete inom försvarspolitiken.

Det innebär att de länder som vill kan ingå i ett samarbete om försvarsfrågor utan att hindras av de länder som av olika skäl inte vill delta.

Det är också ett förslag som den belgiska regeringen fört

fram och som ska diskuteras av Belgien, Frankrike och Tyskland. Den belgiske utrikesministern Louis Michel förklarade i samband med EU:s vårtoppmöte i Bryssel att närmare integration är Europas enda möjlighet att bli taget på allvar av USA.

EU-PARLAMENTETS utskott för utrikes- och säkerhetspolitik vill även lägga till ett särskilt protokoll till EU-fördraget om kollektivt försvar för de medlemsstater som önskar delta i ett försvarssamarbete.

Ett sådant protokoll skulle motsvara artikel 5 i Natostadgan – länderna är skyldiga att ställa upp och försvara varandra i händelse av en väpnad konflikt.

EVA-BRITT SVENSSON

Wallström varnar för kris

EU kan befinna sig i en djupare kris än vi anar till följd av Irakkriget. Den varningen utfärdar svenska EU-kommissionären Margot Wallström. Hon anser att EU måste bygga en egen militär kapacitet.

– Antingen bygger EU upp en militärstyrka för att slippa ringa USA vid konflikter som den på Balkan, eller så måste man anpassa retoriken till realiteterna, sade Wallström i ett tal på svenska ambassaden i Köpenhamn nyligen.

– Om Europas ledare inte kan enas om hur man ska hantera situationen i Irak efter kriget är jag övertygad om att en del medlemsländer kommer att gå vidare med ett samarbete, som alla inte kan eller vill vara med på.

Nya Natoländer skrev på avtal

Sju öst- och centraleuropeiska länder skrev den 26 mars under medlemsavtal med Nato i Bryssel. Vid ceremonin deltog de nya medlemmarnas utrikesministrar och försvarsalliansen generalsekreterare George Robertson. Beslutet att utvidga Nato med Estland, Lettland, Litauen, Rumänien, Bulgarien, Slovakien och Slovenien togs vid ett toppmöte i Prag i november 2002. De sju länderna går in i försvarsalliansen i maj 2004.

Finländare ännu mer mot Nato

Ännu färre finländare vill nu gå med i Nato, visar en ny opinionsmätning publicerad i Helsingin Sanomat. Enligt enkäten motsätter sig 74 procent en finländsk Natoanslutning. Bara 12 procent är positiva medan 14 procent är osäkra. Motståndet mot ett medlemskap har ökat sedan kriget mot Irak började. I januari sade 20 procent ja till en Natoanslutning medan 64 procent var negativa.

Framtidskonventet vill genomföra överstatlig utrikes- och försvarspolitik

– EU KOMMER ATT få en oberoende, gemensam utrikespolitik. Det säger EU-konventets ordförande Giscard d'Estaing och jämför med valutaunionen EMU.

Vid ett besök i Stockholm förra veckan/den 9 april förklarade Giscard d'Estaing att EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik måste förstärkas i unionens blivande konstitution.

Irakkriget har blottat stor splittring mellan EU:s medlemsstater. Men Giscard d'Estaing har nyligen lanserat idén om en "europeisk självständighetsförklaring" i Irakkrigets spår och som ett svar på amerikanernas "reaktioner och uppträdanden" skapat sprickor inom Europeiska unionen, där en rad medlemsländer och kandidatländer anförda av Storbritannien följt USA:s linje.

– Idén är att prioritera det som enar oss i förhållande till allt annat, förklarar han.

Splittringen inom EU inför Irakkriget visar, enligt Giscard d'Estaing, att det krävs starkare och bindande regler för att nå "den nödvändiga solidariteten" i

utrikespolitiken.

– Vad ska man då göra, frågade d'Estaing och svarade genom att skissa på hur EU:s utrikespolitik ska utvecklas i två etapper.

Den första är relativt okontroversiell:

– Bättre samordning.

Den andra kommer förmodligen att bli den stora frågan efter

EMU.

– I framtiden kommer EU att ha en oberoende och gemensam utrikespolitik, förklarade d'Estaing.

Han anade måhända att hans långtgående förslag, som också omfattar en gemensam försvarsdimension, kunde vara alltför långtgående för ett land som

Sverige. Därför skyndade han sig att tillägga:

– Men precis som i EMU ska det finnas en "opt out", det vill säga en möjlighet att slippa delta

Göran Persson ser Giscard d'Estaings tvåstegsplan för en gemensam, självständig utrikespolitik som "mycket hanterligt". Men om den överstatliga utri-

De stora medlemsländerna (och Sverige) vill ha en president för EU

DE STORA EU-LÄNDERNA, framför allt Tyskland och Frankrike, har under vintern och våren varit pådrivande i debatten om framtiden EU. Tillsammans har de lagt fram förslag efter förslag om hur den framtida unionen ska styra och organiseras.

De föreslår bland annat att en vald president ska leda EU:s ministerråd i fem år och vara unionens röst i internationella sammanhang. Spanien och Storbritannien har lagt fram ett liknande förslag till konventet.

Frågan är central i det pågående konventet om EU:s framtid. Ska ordförandeposten i EU:s

ministerråd liksom nu rotera mellan medlemsländernas regeringar eller ska ordföranden utses för fler år i sträck?

Sju mindre EU-länder har gått samman och förkastat förslaget om en permanent president. Dessa länder är Belgien, Holland, Luxemburg, Finland, Österrike, Irland och Portugal. En permanent president skulle försvaga kommissionen och dess ordförande, menar de sju länderna, som i kommissionen ser en beskyddare av små medlemsstaters intressen. De är också rädda för att posten som EU-president skulle vara vikt för de stora

länderna.

Helst vill de sju att man behåller dagens system där unionens ordförandeskap roterar var sjätte månad mellan samtliga medlemsländer. Men efter de stora ländernas förslag tror de att det knappast går att behålla dagens roterande system. De vill dock att ordförandeskapet fortsätter att växla mellan medlemsländerna, men att ordförandeskapet växlar vartannat eller vart tredje år.

Stormakternas förslag om en EU-president stöds av regeringarna i Sverige och Danmark. Den svenska regeringen har

dock stött på patrull i riksdagen. Med 168 röster mot 129 avvisades socialdemokraternas åsikt att tanken på en vald ordförande för EU "kan vara intressant".

SOCIALDEMOKRATERNA i riksdagens sammansatta utskott för konventsfrågor anser att tanken på en vald ordförande bör diskuteras. Men företrädare för riksdagens övriga sex partier tycker att en vald ordförande för rådet mest innebär nackdelar och gynnar stora stater. Alla medlemsstater ska ha rätt att utöva ordförandeskapet, anser de.

Utöver att ministerrådets ar-

ra politik

kespolitiken även kommer att omfatta försvarspolitiken så stannar Sverige utanför. I övrigt vill Göran Persson inte förutspå Sveriges position.

– Det beror på utformningen. Vi har länge efterlyst en mer samordnad utrikespolitik.

EU:S FRAMTIDSKONVENT har till uppgift att arbeta fram ett förberedande förslag till nytt ”konstitutionellt fördrag” till EU. Konventets förslag ska presenteras i slutet av juni. Därefter ska EU-ländernas regeringar ta över frågan och förhandla fram ett nytt grundfördrag. Den förhandlingens sker i form av en så kallad regeringskonferens, som väntas vara klar nästa år eller rent av redan i december i år.

Giscard d’Estaing förhoppning är att kunna presentera ett färdigt förslag i slutet av juni.

– Det kräver uppoffringar på många håll. För att nå en konstitution för det nya stora Europa måste man lägga undan rivaliteten mellan länder och institutioner, sade han under ett tal i riksdagshuset.

GÖSTA TORSTENSSON

Sverige)

bete ska bli effektivare och få en tydligare ledning genom att det skapas en post som vald ordförande, vill den svenska regeringen även stärka EU-kommissionen och EU-parlamentet.

EU-parlamentet ska få mera makt genom att få möjlighet att ha medbeslutanderätt över fler sakområden, till exempel asyl och migrationspolitik.

EU-kommissionens ställning ska också stärkas genom att den inte bara ska kunna dela ut varningar inom till exempel det ekonomiska området, utan också rena sanktioner.

GÖSTA TORSTENSSON

Persson favorit som EU-hövding

Spekulationerna om vem som ska efterträda Romano Prodi som ordförande i EU-kommissionen i november nästa år, har börjat ta fart. Göran Persson nämns som en av förhandsfavoriterna. Andra heta namn är Hollands före premiärminister Wim Kok och Tysklands utrikesminister Joschka Fischer.

Det som talar för Persson i den nämnda trion är dels att han kommer från ett litet medlemsland och att han är tio år yngre än Wim Kok. Joschka Fischer är för kontroversiell för att accepteras av hela medlemskretsen, medan Persson framstår som en möjlig kompromiss. Frågan om Romano Prodis efterträdare avgörs först nästa sommar.

Het Gudsdebatt i EU-konvent

De 105 ledamöterna i EU:s framtidskonvent debatterar om vilka värderingar som ska slås fast i en konstitution. Flera anser att Gud bör nämnas. Bland dem finns den italienske regeringsrepresentanten, nyfascisten Gianfranco Fini, som anser att europeisk identitet bottnar i judisk-kristna traditioner.

Förslag på formuleringar från förespråkarna är: ”Unionens värderingar ska inkludera dem som tror på Gud som en källa till sanning, rättvisa, godhet och skönhet.”

Om än inte i själva konstitutionen, så kan Gud få plats i konstitutionens förord, skriver den kristna tidningen Nya Dagen. Där ska det hänvisas till reli-

NYHETER I KORTHET

gionens roll i det europeiska samhället, enligt ett förslag från framtidskonventets ordförande Valéry Giscard d’Estaing som plötsligt bytt sida i frågan.

Kommissionen vill rensa lagar

EU-kommissionen har lagt ett förslag om att omedelbart slopa 1.000 sidor förlegad lagstiftning och ta bort ytterligare 35.000 sidor till 2005.

”Innan den här kommissionen slutar i november 2004 ska vi ha skurit bort tiotusentals sidor lagtexter”, säger EU-kommissionens ordförande Romano Prodi.

Nu har de juridiska experterna identifierat huvuddelen av de lagtexter som man anser går att kasta och vilka som ska skrivas om och komprimeras, utan att förändra själva lagmeningen.

Ungern röstade ja till EU

I Ungern hölls det folkomröstning om EU den 12 april. Hela 83,8 procent röstade ja.

Det är betydligt fler än vad opinionsmätningarna talat om före folkomröstningen. De har gett ja-sidan kring 65 procent.

En stor del av förklaringen till ja-sidans storseger ligger i det låga valdeltagandet, bara 45,6 procent. Det är nästan fyra procentenheter lägre än i den förra beslutande folkomröstningen 1997, när Ungern sade ja till Nato.

Konventet kan öppna väg ur EU

En väg ut ur EU kan komma att öppnas för missnöjda medlemsstater.

En utträdesklausul föreslås i unionens framväxande konstitution av presidiet för EU:s framtidskonvent.

Enligt förslaget ska en medlemsstat som vill dra sig ur med dela det till EU:s ministerråd. Unionen ska sedan förhandla med det berörda landet om ut-

trädesvillkoren.

Uppsägningsavtalet måste godkännas av en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna samt ha EU-parlamentets stöd. Om avtalet inte blir godkänt så ska utträde ändå vara möjligt efter två år.

Extra toppmöte om EU:s framtid

EU väntas hålla ett extra toppmöte den 30 juni. Syftet är att EU-ledarna ska kunna diskutera ett utkast till en EU-konstitution.

Det konvent som tillsattes för att ta fram förslaget skulle egentligen ha varit klart till det ordinarie toppmöte som ska hållas i grekiska Thessaloniki i midsommarhelgen.

Det har dock visat sig svårt att hålla tidtabellen. Dessutom vill konventets ordförande, Valéry Giscard d’Estaing (bilden nedan), ha ett särskilt möte där konstitutionsutkastet kan presenteras för EU-ledarna.

Det grekiska ordförandeskapet har föreslagit det extra toppmötet för de 15 EU-ländernas regeringar och väntar nu på svar.

EU-parlamentet bejakade tio nya

EU-parlamentet har sagt ja till tio nya EU-länder genom att godkänna deras medlemsavtal.

Men i den historiska debatten var bara knappt var tionde ledamot närvarande.

Bänkraderna gapade tomma när EU-parlamentet debatterade vad som betecknats som unionens viktigaste projekt.

| folkrörelsen nej till eu |

Upprörande fördelning av statliga kampanjpenningar

I SLUTET AV MARS beslutades om fördelningen av statliga medel inom nätverket "Nej till EMU". En beredningsgrupp skulle komma med förslag till styrelsen. Det hela slutade med att vi inte kunde komma överens om hur de 21 miljonerna skulle fördelas. Resultatet blev:

- ♦ Miljöpartiet 3 miljoner
- ♦ Vänsterpartiet 3 miljoner
- ♦ Grön Ungdom 0,7 miljoner
- ♦ Ung Vänster 0,9 miljoner
- ♦ Verdandi 1 miljon
- ♦ Småbrukarna 0,55 miljoner
- ♦ Centernej 0,30 miljoner
- ♦ Ulf Ekberg 2,5 miljoner
- ♦ Fackliga EU-kritiker 4,85 miljoner
- ♦ Nej till EU 1,8 miljoner
- ♦ Unga mot EU 0,3 miljoner

Nej till EU och Unga mot EU reserverade sig mot beslutet. Vänsterpartiet lade ned sin röst. Övriga organisationer röstade för. Dessutom beslöt styrelsen

att Nej till EU förutsätts lämna över vår nya hemsida www.nejtillemu.se till nätverket annars får vi inga pengar alls.

Folkrörelsen Nej till EU hade begärt 5,4 miljoner varav cirka hälften skulle gå till lokalavdelningarna. Vi hade styrelsemöte i slutet av mars och diskuterade situationen. Vi håller fast vid vår kampanjplan, men den måste bantas. Vi beslöt även att överklaga beslutet.

SOM NI FÖRSTÅR ÅR vi mycket upprörda över fördelningen av de statliga kampanjpengarna. Men vi får inte tappa geisten på grund av detta. Vår styrka är vår organisation och våra medlemmar. Medlemsantalet ökar och många nätverk byggs upp ute i landet med Nej till EU som initiativtagare.

På riksplanet håller vi på att ta fram nya material:

- ♦ Flygblad som kan beställas eller kopieras från vår hemsida.
- ♦ Utställning med 16 A3-affischer med bilder av Lehån och texter av Gösta Torstensson.
- ♦ 14 bilder mot EMU. En A5-broschyr på 20 sidor som innehåller samma bilder och texter som utställningen.
- ♦ Video där kända personer uttalar sig om EMU.
- ♦ **Kritiska EU-fakta** kommer nu som månadstidning.
- ♦ **Nyheter om EMU** kommer ut var 14:e dag. Distribueras elektroniskt eller per post.
- ♦ **12 skäl att tacka nej till EMU**

kommer att tryckas om.

- ♦ **48 frågor och svar om EMU** är under produktion.

SUGET EFTER MATERIAL är mycket stort. Det ringer också personer från skolor, företag, bibliotek, media med flera och vill ha tag i personer som kan debattera EMU. Kom med förslag.

Teatergruppen Kesselofski & Fiskes vill gärna komma ut och spela sin EMU-show "Farliga förbindelser 2". Kontakta kansliet om ni är intresserade.

Nu ger vi järnet!

INGELA MÄRTENSSON

Malmö mot EMU bildat

EMU-kritiska organisationer inom arbetarrörelsen och miljöpartiet har inför folkomröstningen den 14 september skapat ett särskilt nätverk i Malmö, Malmö mot EMU.

Nej-kommittéer kommer att organiseras i varje Malmöstad del för att lokalt driva opinionsarbete och ordna med studiecirklar och debatter. Hela nätverket ordnar ett större upptaktsmöte i Kockums Fritid den 17 maj.

Organisationerna bakom nät-

verket är Folkrörelsen Nej till EU, Socialdemokrater mot EMU, Fackliga EU-kritiker, Malmö SSU-krets, vänsterpartiet, Vänsterns studentförbund, Ung vänster, KPML (r), Transports avdelning 12, Röda korsets ungdomsförbund och miljöpartiet.

I ledningen för Malmö mot EMU finns en koordinationskommitté med vänsterpartiets Daniel Sestrajic i spetsen. Två personer har projektanställts som samordnare.

Utställning mot EMU

Folkrörelsen har låtit framställa en utställning med 16 plancher i A3-format med bilder av Lehån (se exempel nedan). Utställningen är gratis (förutom frakten). Beställningar görs från rikskansliet, tfn 031-701 01 77, e-post fneu@algonet.se.

Kom med i EMU-stafetten!

Folkrörelsen Nej till EU är i behov av pengar. Mycket pengar! Du kan hjälpa till genom att sätta in ett valfritt belopp på postgiro 646 14 78-7.

Du kan också komma med i EMU-stafetten. Då sätter du in 500 kronor på ovan nämnda postgirokonto samt via brev eller e-post meddelar oss namn på tre andra personer som du utmanar att göra samma sak. Dessa tre utmanar sedan i sin tur vardera tre personer. Och så vidare. Vi lovar att varenda krona kommer att förbrukas i kampen mot en svensk EMU-anslutning..

insändare & debatt

Ann-Marie Lindgren: Sluta spilla slantar på EU:s byråkrati

Som botemedel mot Sveriges dåliga ekonomi föreslås håra tag mot långtidssjuka och minskning av sociala åtaganden: större social utslagning.

Jag tvivlar på att fusket med sjukskrivning är så omfattande. Låt vara att folk fuskar någon enstaka dag, då det "kört ihop sig" av en eller annan anledning, men det måste uppvägas med råge av alla de dagar de går sjuka till jobbet. Det är ett ständigt nysande, snörvlande och hostande på tunnelbanan och på jobbet periodvis.

Och att folk frivilligt avstår från flera tusenlappar i månaden och från social gemenskap under långa perioder, tvivlar jag starkt på.

Jag föreslår istället utträde ur EU. Visionen är förvisso storslagen men inte värd att offra en annan viktigare vision för; visionen om ett anständigt samhälle. I ett anständigt samhälle, utan stora naturkatastrofer, har man inte tusentals hemlösa. Där lämnar man inte psykiskt sjuka åt sitt öde och där ser man till att alla barn får en god utbildning och att gamla och sjuka får god vård.

Visst vore det bra och fredsbefrämjande om de rikare EU-länderna kunde hjälpa upp ekonomierna i öststaterna, men för närvarande verkar vi svenskar ha jämt sjä att hjälpa oss själva.

Det blir allt för mycket spill av slantar på EU:s svällande och

anspråksfulla byråkrati. Dessutom har konvergenskraven genererat krav på lönsamhet på alla typer av arbetsplatser, neddragning av personal och i förlängningen sjukskrivning.

Våra politiker som arbetar i EU upptäcker till sin förtjusning nya karriärtrappor och nya feta löner att tjäna, men glöm inte att för vanligt folk betyder EU motsatsen: allt mindre att säga till om och för dryga skattepengar allt mindre välfärd.

EU är splittrat i utrikespolitiska och andra väsentliga frågor, hopplöst ineffektivt, protektionistiskt och näst intill en ekonomisk katastrof.

ANN-MARIE LINDGREN
Stockholm

Resa till Bryssel

Den 24-29 juni ordnar Folkrörelsen Nej till EU en studieresa till Bryssel. Temat är EMU. Passa på att öka kunskaperna och vässa argumenten inför höstens folkomröstning. Resan sker med buss och vi bor på vandrarhem i centrala Bryssel. Priset är endast 700 kr. Förutom resa och logi ingår två aktuella böcker i priset. Intresserad? Anmäl dig till Gösta Torstensson, tfn 08-771 43 79, eller e-post gosta.torstensson@telia.com

John Olander: Kommentarer till Klas Corbelius och Göteborgskravallerna

Som gammal EU-motståndare kan jag inte låta bli att reagera på Klas Corbelius debattartikel om Göteborgskravallerna i februari-numret. I denna kritiserar han polisernas insatser och ger dem till stor del skulden till våldet och vandaliseringen. Han säger t.ex. att våldsverkarna "blivit provocerade av polismännens glåpord och batongslag". Kan man detta bortförklara de krossade butiksfönstrena, de plundrade butikerna och de sönderslagna personbilarna på Avenyn.

Detta hade väl inget med den problematiska polisinsatsen vid Schillerska gymnasiet att göra.

Klas Corbelius skriver längre fram i sin artikel att det "var första gången sedan ådalen 1931 som svensk polis använde skjutvapen mot en folksamling på öppen gata". Bortsett från att det var utkommenderade militärer som öppnade eld den gången och att det hände på en landsväg, är dessa två händelser ganska väsensskilda. I Ådalen var det fråga om en helt fredlig de-

monstration. De gick fram i ordnade led med sina plakat och banderoller, alltså som traditionen alltid varit inom arbetarrörelsen. Medborgartågen vid 1:a maj är ju det som vi lite äldre förknippar med begreppen demonstration och demonstrant. Men att kalla dessa stenkastande och skyltfönsterkrossande ungdomar för demonstranter eller att jämföra dem med de fredliga strejkdemonstranter från sågverken i Ådalen är en grov förolämpning mot svensk arbetarrö-

relse i flydda tider. Ligister och råa bråkmakare är rätta ordet.

Självklart ska polisens insatser få kritiserats och utvärderas. Men det är viktigt att det sker på ett sakligt och objektivt sätt, där man inte ensidigt tar parti för de våldsbenägna grupperna. Att man har förståelse för att också poliser, liksom vi alla, kan begå misstag. Särskilt lätt i trängda och hotfulla situationer, som de ofta hamnar i.

JOHN OLANDER
Almhult

Den 1 februari trädde Nicefördraget i kraft. Den nya boken "Europeiska unionens grundlag - efter Nice" innehåller Rom- och Maastrichtfördraget med de förändringar av texterna som Nicefördraget medför. Ett måste för varje Nej till EU-aktivist. Boken är på 134 sidor och kostar 100 kr (plus frakt). Beställ på tfn 08-771 43 79 eller e-post gaustaforlag@hotmail.com.

Evert Svensson: EMU är ett högriskprojekt för löntagarna

I debatten om EMU förekommer en del helt ovidkommande argument. Ett av dessa är att det är ett fredsprojekt. En anslutning till Centralbanken i Frankfurt har inte ett dugg med freden att göra.

Det var däremot ett argument som hade viss bärighet när det gällde anslutningen till EU, och ett av skälen till att jag själv röstade för. Det fanns också andra skäl, både på plus- och minussidan.

Etta annat argument som jag inte heller tycker är relevant, är att det hela skulle röra sig om att byta krona mot euro. För mig får man gärna föra in euron, om det inte vore så att det hänger ihop med den mycket större frågan om att överlåta ränte- och valutapolitiken till en odemokratiskt uppbyggd och allenarådande centralbank för så gott som hela EU. Här är valedeln missvisande. EMU är mycket mera än ett gemensamt mynt.

En anslutning till EMU är ett steg mot ett Europas förenta stater. I förlängningen ser jag också en samordnad skattepolitik, det vill säga en lägre social nivå. Vi riskerar därmed den nordiska/svenska välfärdsmodellen. Som om den inte redan nu är utsatt för påfrestningar.

Det tror jag många inte vill vara med om. Är det något som framgår av opinionsundersökningar och valresultat så är det att svenskarna slår vakt om vår välfärdsmodell.

EMU är ett högriskprojekt, som hotar de lägre inkomsttagarna.

EVERT SVENSSON
Socialdemokrater mot EMU, Kungälv

Allan Mattsson: En mardröm om Göran Johnsson

En natt hade jag en förfärlig mardröm. Jag drömde om en nyvald klubbordförande, jag tror han hette Romano Prodi, som på verkstan skulle värva medlemmar. Den tilltänkta medlemmen, jag tror han hette Göran Johnsson, frågade: Hur funkar din fackförening?

Ordförande Prodi svarar:

Fackföreningens stadgar förbjuder dig att delta i mötena. Du får som medlem inte på något sätt påverka styrelsens beslut. Styrelsen sammanträder inför lyckta dörrar. Fackföreningens protokoll är sekretessbelagda i 30 år. Styrelsens beslut behöver inte motiveras. Styrelsen väljs inte av medlemmarna. Styrelsen kan inte avsättas av medlemmarna. Styrelsens beslut har stor inverkan på din ekonomi.

Göran Johnsson gick inte med i den fackföreningen. En så djupt odemokratisk förening

kan man inte tillhöra, tänkte han, och gick istället med i Metall. Göran Johnsson blev med tiden ordförande i den stora mäktiga Metall och nu, kamrater, nu fick han av storpappa Göran Persson frågan om Metall ville gå med i en förening med samma regler som den förening han tidigare blivit tillfrågad att vara medlem i. Bara med den skillnaden att nu hette föreningen EMU och styrelsen ECB... och tänk hur tiderna förändras och människan med den, nu var Göran Johnsson helt med på noterna.

Plötsligt ringer väckarklockan och förvirrad reser jag mig upp ur sängen. Var det en dröm, en mardröm eller en sann dröm, jag undrar fortfarande på väg till jobbet.

ALLAN MATTSSON
Ordförande i Metallare mot EMU, Långshyttan

[doktor gormander]

Jag är det vackraste du vet

Jag tar fram mitt stora stetoskop och lyssnar till hennes hjärta. Hon är en drömlig uppenbarelse och står på det stora förlagets party just i svackan mellan ett överflöd av små köttbitar spetsade på pinnar och ett drinkbord där varje glas har oliver med pinnar.

Det är mycket pinnar nu, säger jag. Hon nickar och suger dröjande på en oliv.

Pinnarna är vassa, säger jag. Otroligt många får pinnar i halsen och sen sätter dom sig på tvären. Vilka? säger hon. Pinnarna.

Jag känner genast att jag skulle vilja komma henne närmare. Vinna henne. Vara hos henne när jag vaknar.

Nu kommer nog kommunalarbetarna att strejka, säger jag. Om brandmännen strejkar blir det problem. Man vill ju att nån ska släcka när det brinner.

Vill man? Säger hon och ler och jag tänker att det är ett tvetydigt leende och att det är just den tvetydigheten som betyder uppmuntran.

Och nu ska vi med i EMU, säger jag. Hon torkar försiktigt sin mun med en servett av frotté som blivit förvärd av cateringfirman.

Vi kan ju prata om stabiliseringspolitiska problem, fortsätter jag. Frågan är om vi ska låsa in valutan. Jag märker att jag står väldigt nära henne, vi är fastfrusna tillsammans i en liten och lycklig väntan. Det är just den här sortens djupa samtal man söker med en kvinna.

Vad tycker du om buffertfonder? säger jag. Jag hörde Bengt Dennis häromdagen på ett möte. Sossarna har problem, för många av LO:s medlemmar är emot EMU. Därför vill LO ha buffertfonder för att lura in medlemmarna i EMU.

Plötsligt märker jag att hennes ögon söker sig förbi mig. Hon ser något som jag inte vet om. Så är det jämt på stora partyn. Man blir förbittrad. Man måste slita tillbaks uppmärksamheten.

Buffertfonder betyder inget ekonomiskt, fortsätter jag och märker att jag pratar fortare nu. Bengt Dennis sa att dom är fullständigt betydelselösa. Men LO-ledningen kör bufferttricket för att behålla kontrollen. Annars är dom rökta.

Nu ler hon. Fast det är mot nån bakom mig. Ibland är det som om de nära samtalen glider mig ur händerna. Jag borde säga nåt bättre. Till exempel att hon har en fin linje just över höfterna och att lidelserna styr världen och att jag, även om hon ännu inte upptäckt det, är det vackraste hon vet.

Hej, säger någon bakom mig. Hej, säger hon och lyser upp. Jag vänder mig om. Det är Björn Ranelid och han är solbränd som bara höga upplagor kan åstadkomma.

Vad tycker ni om EMU? säger han. Fantastiskt spännande, säger hon. Jag läste i Dagens Nyheter att du ska leda kampanjen för ett ja.

Han skrattar och låter förstå att han inte ska leda utan bara delta i kampanjen. Sen går dom sin väg tillsammans. Jag vill finnas till i världen, hör jag honom säga. Som författare vill man ju ha lidelse. Jag följer mitt samvete.

Där står jag kvar, en olivpinne utan oliv. Undrar just vad jag gjorde för fel.

DOKTOR GORMANDER

Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Heurlins Plats 11
413 01 Göteborg

galleriet/**CHRISTER THEMPTANDER**

